

Kanada Magyar Újság
 Kanada és az angol nyelvű lapok között a legújabb és legérdekesebb magyar lap.
 Megjelenik: szombaton
 Előfizetési ára \$3.00
 Külföldi országokban 3.60
 Szombati, keddi és pénteki kiadások.
 Winnipeg, Man.
 296 1/2 Main Street

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Újság is the leading Hungarian Newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 to foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
 Winnipeg, Man.

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

VOLVI ÉVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA. 1929. NOVEMBER 23. SZOMBAT

NO. 47. SZAM

"THE NORTH AMERICAN BOOK OF MAGYAR VERSE"

PROF. WATSON KIRKCONNELL, M.A., F.R.G.S., F.S.S., F.H. Hist. S., F.R.A.I., WELL-KNOWN LINGUIST, AUTHOR OF "EUROPEAN ELEGIES" AND "BOOK OF ICELANDIC VERSE" WORKING ON TRANSLATION OF THE GEMS OF HUNGARIAN POETRY INTO ENGLISH, TO BE SOON PUBLISHED BY CARRIER'S IN MONTREAL — HIS WONDERFULLY TRANSLATED MASTERPIECES FIRST TO APPEAR IN THE "CANADIAN HUNGARIAN NEWS"

To the very great joy of the 100,000 Hungarians, who have chosen Canada as their New Homeland, we announced early last May, that one of the best known scholars of the Dominion, Prof. Watson Kirkconnell of Wesley College, Winnipeg, was going to present the very best of Magyar Poetry in English. Since then he has finished his first volume (from Icelandic poetry) in a series of 24 books, representing almost everything that is worth reading in the poetry of Old Europe.

After giving very enthusiastically appreciated addresses on the Icelandic volume, Prof. Kirkconnell is busy working on the "North American Book of Magyar Verse" which is going to give everyone interested in literature a selected collection of Hungarian poetry in truly marvelous translation. Prof. Kirkconnell in the rather short time since he started on the Magyar volume, has done really so many poems in such masterly translation, that it is beyond imagination, especially taking the great differences between the English and Hungarian languages into consideration.

The Editor of the "Canadian Hungarian News" — on behalf of the readers as well — certainly feels greatly indebted to Prof. Watson Kirkconnell for giving us first right of publishing his translations and we shall be very proud to reprint in succeeding issues the poems he has translated. In this issue we present to our readers and English-speaking friends a poem of one of Hungary's distinguished modern writers, who has already done much to make the work of Prof. Kirkconnell known in Hungary.

In the following paragraphs we present through the courtesy of its author, extracts from preface of the "North American Book of Icelandic Verse" clearly showing the object of his great undertaking:

"On this North American Continent I find folk of all the stocks and traditions of Europe; I find, too, that barriers of language make for grave misunderstanding and misjudgment on the part of all citizens, 'old' and 'new'; I disagree profoundly with those who would hack off completely all roots of European culture and then hew the mutilated trunk into conformity with some arbitrary nationalistic pattern; I believe rather that the perpetuation of the finest elements of Old World culture will incalculably enrich the life of the New World.

This is the corner-stone of my venture. North Americans of Welsh or Scottish extraction are not worse but better citizens when they can still proudly drink from the springs of their ancestral literatures. Shall we not likewise seek to cherish the magnificent literatures which are the heritage of nearly every European stock?

This is not to Balkanize the New World. I do not suggest that fifty linguistic communities be left in uncoordinated isolation, without the integrating influences of an advanced system of education. But I do claim that every effort should be made, especially by the higher educational authorities, to weave into the fabric of national consciousness the brightest threads of European culture. The finest stimulus to great achievements in the future is a consciousness of great achievements in the past; and if all citizens, of whatever racial extraction, felt that the cultural glories of their past were known and appreciated by the community, it would be a spur to further high accomplishment.

Mutual knowledge, mutual sympathy, and mutual emulation in cultural attainments would surely shape a national life of astonishing richness. "The good European" has long been the cultural ideal of many of the finest spirits throughout that Continent. What better gift could North America make to the world than the creation of a society in which cultural catholicity of sympathy and enlightenment was the birthright of every citizen?"

KÉT ÉVRE ÍTELTEK EGY UJKANADÁST KÉSELESÉRT

Szarka József lehrbridgei tudósítónk jelenti, hogy e hó 7-én két évi börtönrre ítélték a bácskai illetőségű Gyurkó Jánost, aki múlt szeptemberben ittás fővel hasbaszurta McDonald szolgálatot teljesítő rendőrt, akit súlyos sebével egy hónapig ápolták a kórházban. Hiába, a szerb virtusnak nem árt még a kanadai levegő sem!

KEZIMUNKAKIÁLLÍTÁS WINNIPEGEN

A "Magyar Nőszövetség" november hó 21 és 22-én tartja ezévi nagy KARACSONYI BAZÁR és KEZIMUNKA KIÁLLÍTÁSÁT a Kennedy St. 187 sz. alatt (Red Cross Bldg.) a Canadian Handicraft Guild emeleti helyiségében. A Kiállítást és bazárt 21-én (csütörtökön) déli 12 órakor nyitjuk meg és tart este 6 óráig, míg másnap 22-én (pénteken) d.e. 10 órától este 6 óráig.

Mindenkit szívesen lát családjával, barátival és ismerőseivel együtt a RENDEZÉSÉRE

Kanadai almát vásárol Délamerika

Kanadában, különösen pedig a keleti tartományokban az idén nagyon jól fizetett az almatermés. Egyedül Nova Scotiában kétféle hordó alma termett, amely egyúttal elsőrangú minőségűnek is bizonyult. Ennek a hatalmas termésnek a legnagyobb százalékát a brit szigetekre talál piacra, legutóbb azonban Argentína is nagyobb rendelést eszközölt, melynek első részletét, mintegy 1,000 hordót már utnak is indítottak Buenos Aires felé.

AZT AKARJA, HOGY KIVÁNSÁGÁT HALADÉKTALANUL TELJESITSÜK? Címezze leveleit közvetlenül hozzánk:

"KANADAI MAGYAR UJSÁG", 296 1/2 Main St. Winnipeg, Man

MIT ÉR A „GENTLEMEN AGREEMENT”?

UJABB JÓVÁTÉTELI ÖSSZEGET AKARNAK KICSIKARNI A GYÖZTESEK A KOLDUSSZEGÉNY MAGYAR NEPTŐL — MAGYARORSZÁG KÉPVISELŐI FAKÉPNEL HAGYTAK A KISANTANT ALTAL UJRA FÉLREVEZETETT PÁRISI KONFERENCIÁT — BETHLEN MINISZTER-ELNÖK KIJELENTETTE, HOGY A MAGYAR ADÓFIZETŐK 1944 UTAN NEM HAJLANDOK TÖBBSZÖR ALDOZNI A HÁBORURA

A "United News Cable" sajtótudósító iroda november 19-én Párisban feladott távirati jelentése az ott megtartott keleti jóvátételi konferencia teljes kudarcáról számol be. A franciák ugyanis ismét teljesen a kisantant oldalához szegődtek és mindenképpen olyan egyezményt szerettek volna aláírni a magyarokkal, amely a gazdasági bajoktól hosszú, szívós munka árán már-már feltápaszkodó országot újabb évtizedekre visszavetette volna.

Tekintettel a franciák követelődő magatartására a magyar delegáció visszavonult a tárgyalásoktól és a januárban megnyitandó hágal jóvátételi konferenciáig kívánja elhalasztani ennek a bonyolult és rákényszerítő mindeképpen hátrányos ügynek az elintézését. A francia lapok — sőt a londoni sajtó egy része is — ezért alaptalanul heves támadást intézett a magyar adófizetők és a megcsönkített ország sanyaru állapotát szem előtt tartó magyar delegáció ellen, nem mint ha nem lennének maguk is meggyőződve a magyar álláspont helyességéről, — hanem féltnek attól, hogy a magyar kormány gerinces magatartása kihatással lesz a németeknek a Young-féle jóvátételi sorsát elődöntő december 22-iki népszavazására.

A párisi jóvátételi konferenciának ez a legújabb diplomáciai botránya fényesen bizonyítja, hogy a győztesek megsezték Magyarországnak adott "gentlemen agreement"-jüket, azaz a becsületszavukat.

Tudvalevőleg a trianoni békeszerződés értelmében a vesztes államok kártérítését tartoznak a győztes államoknak. 1923-ban azonban, amikor Magyarország engedélyt kapott a Népszövetségtől arra, hogy kölcsönt vegyen, a kisantant azonban most egyszerűen elfájlott azzal, hogy Magyarország gazdaságilag nagyon megerősödött, a ipara ötven százalékkal fokozódott s olyan nagy a "jótét", mint sehol Európában — tehát fizessen 1944 után is jóvátételt.

A kisantant államai az 1944-től kezdődő újabb jóvátételekből akarják fizetni a magyar gazdákat, akiknek követelését Rumániával szemben a nemzetközi bíróság bizonyosan megítéli.

A megegyezés tehát megvalósult s így januárban kezdődnek Hágában újabb tárgyalások a jóvátételről. A magyar álláspont egyszerű és világos: többet nem fizetünk, mert nem fizettünk!

JÓTÉT LELKEK

Jóvátétel, jóvátétel! Folyik a nagy adósvétel! Egyik bőrirre alkuszik, Másik nyakunkba felkuszik. Ez a vállunkra vereget, Az a szőnyegre teget; Testünket ki-s betakarják: Csak a javunkat akarják. S javainkat, zmint hiszik, Ha akarják, el is viszik; Szemfényvesztés, jóvátétel: Jóvátétel, jóvátétel!

MAGYAR SORS ÉSZAKON

Az északsaskatchewanai Aldina egyik legrégebb magyar telepesel közre tartozó Szokola István közismert honfitársunkat immár a második szerencsétlen ség érte. Alig egy hónappal ezelőtt a lenvágóról előre esett úgyhogy-a vágó és annak váza közé szorult egyik lábára ráment ugyan a vágó, de szerencsére a lovak még álltak és miután a segélykiáltásra senki sem érkezett a vágó emelőkarjára kötött csavarkulcsot elérte és kezdte széjjel szedni a vágót. Már nem is sok hiba volt, de már kimerültsége is olyan nagy volt, hogy már a verejtéktől alig bírt mozogni. Szerencsére szomszédja Unyi István idejében odaérkezett és három órai küzdelem után kiszabadította.

Alig hogy Szokola honfitárs ebből kilábalott, egy hideg ősszel ráment ment kocsi, bakcsival, a nyújtón ült. Lovak elragadták miközben a kerék egy nagy kőnek ütődött és a hátsó kerék alá esett és a lovak sebes vágatása folytán súlyos ütést kapott a derekán. Ennek következtében kilenc órától csak délután három óráig ért be a lakásába egy negyed méter földről miután az ut legnagyobb részét mászva tette meg. De már tízet nem volt ereje rakni és így a kinoktól gyötörve és átfázva Unyi István este fél nyolckor találta meg a házában. Az összes aldinai magyar telepesek nagy részével vannak a kívánják hogy Szokola honfitársunk minél hamarabb fölépüljön

NAGY FERENC

POOLBUZAT RENDELT KINA ÉS JAPAN

A nehéz világlapci helyzet ellenére a három prítartomány gabona-termelőinek saját értékesítő szövetkeze, a Wheat Pool nemrég adta ki ötövi működéséről szóló jelentését. Ebből kitűnik, hogy a pénzesztendőgyűzők költséget és fáradságot nem ismerő ellenpropagandája ellenére a pool az albertai, saskatchewanai és manitobai összes gabona-termelő 55%-át tartja kezében. Emellett a három prítartomány 5,042 élelőváltora közül 1,435 a termelő saját tulajdona és a pool kezelésében van, tositani fogja a gabonafelvezőket nem is szólva a Csendes Óceán partján és a Nagy Tavak kikötőjében épült hatalmas poolterminálokról, amelyek több gabonát képesek egy szerre befogadni, mint az összes májak majd elégtelen.

LEGUJABB HIREK

FÖLDRENGÉS RAZTA MEG KELETKANADÁT múlt vasárnap délután. Különösen a tengerparti tartományok éreztek erős lökést, amely helyütt megprezette a falakat, sőt épületeket is döntött össze. A földrengésjelző készülék adatai szerint a rengés központja az Atlanti Óceán alatt volt Halifaxtól mintegy 430 mérföldre keletre.

ELKERGETTEK BUCARINT, a szovjetkormány "Pravda" című hivatalos lapjának főszerkesztőjét, akinek oroszlanrése volt a vörös uralom megszüntetésében. Bucharin már tíz évtizede tartotta kezét az orosz kommunizmus ütőerén és népbiztosi rangban több fontos intézőbizottságnak tagja sőt elnöke is volt. A híres bolsevizárt minden előzetes kihallgatás vagy tárgyalás nélkül vitték Szibériába és ugyancsak száműzéssel fenyegették meg Tomskj és Rykov népbiztosoakat, ha kritizálni merik Stalinnek tulkapásait.

EGESZ KANADARA KITERJESZTIK az állatpoolt, mely a nyugati tartományokban már olyan egyszerű eredményeket ért el Torontóban és Winnipegben már javában folytak a tárgyalások és minden remény megvan arról, hogy állandósítani fogják tudni a haszonállatok piaci árát.

UJ ELNÖKÖT VÁLASZTOTT MEXIKÓ Ortiz Rubio forradalmi pártján vezér személyében, aki többséggel győzte le az ellenpártok között a kommunizmus jelöltjeit. Mexikórol lévén ez, természetesen vérontással fűszerették a választást és a kérelők munkájának eredményeképpen igen sok halott maradt a porondon. Az új elnök "megnyugtatta" Mexikó népét, hogy a kegyetlen Calles szellemében fogja irányítani a meggyötört országot.

NAGY VIHAR DÜHÖNG EUROPA SZERTE, amint azt a legújabb képek jelentik. Az egyik francia hadihajó apró roncsokban halászta ki a Marsellies-Aigr légiposta repülőgépet, melynek három pilótája a tengerbe veszett. Ugy Anglia, mint Francia, Spanyol és Olaszország parti városai sokat szenvedtek a vihartól, melynek hatása képen sok helyütt a folyók is kiáradtak.

AZ ÉSZAKKANADÁBAN BEALLOTT Téli hófúvások következtében a Fort Reliance telepen tartózkodó bányakutatók nem mernek felállni a gépeikre, nehogy visszafelé térszélük alatt is valami bajuk történjék. Az utóbbi napokban még rádiójelentés meg érkezett felőlük és így a messze északon eltévedt repülő kalandjait csak következő számunkban folytathatjuk.

BEFAGYOTT KÉT PREMSZÁLLÍTÓ HAJÓ Alaszka északi partján, úgyhogy repülőgépeket kellett küldeni a matrózok megmentésére. Az első forduló után azonban két mentőrepülőgéppel valahol kénytelen volt lezállni és még mindeddig nem érkezett hír a pilóták sorsáról.

SZIVENLÖTTE MOSTOHAAPJÁT SZARVAS HELYETT egy farmer az ontariói Rainy River körületben. A szerencsétlenség már napokkal ezelőtt történt, az öreg ember holttestét azonban csak most találták meg a rendőrség.

Elevátort építenek a St. Lawrence partján

A történelmi nevezetességű Szent Lőrinc folyó partján hatalmas elevátort építenek az Ontario állambeli Prescott közelében, melynek építési költségei meg fogják haladni az öt-millió dollárt. Az öt és fél millió bushel befogadóképességű elevátoróriás az építkezés céggel kötött szerződés értelmében 1930 augusztus 1-re készült el. Az elevátor mellett nagy kiterjedésű is építenek, amely a Nagy Tavak gabonaszállító hajóit fogja befogadni.

A Welland csatorna megnyitása és a prescott-i elevátor felépítése új korszakot nyit a keletkanadai gabona szállítás történetében. Ezután a nagy hajók egészen Prescottig mehetnek, majd ahol a gabonát kisebb hajókra vagy vasútra átrakva szállítják a tengeri kikötőkbe. A 120,000,000 dollár költséggel megépített Welland csatorna, amely az Erie és Ontario tavakat köti össze, az első és legfontosabb láncszeme annak a csatorna-rendszernek, amely a nagy tavi hajóknak egészen a tengeri kikötőkig való forgalmát igyekszik biztosítani. Az új Welland csatorna építését 1913-ban kezdték meg és egész mostanáig tartott, míg a nagy munkát be tudták fejezni. A csatorna 27 mérföld